

մտադրականներու և ներկայութեամբ Ս. Սիմոնի անկն առաջնորդ, իւր հարկ Հէն Տարնիմանի Լուսնայի Գ. մեծ-գուրբ Ռուսիոյ մայրաքաղաքը պի-տէ երթալ ներկայ գտնուելու այն հե-տաքերը պարտաւորութեան, որ աւելորդ է ըսել՝ ոչ թէ կրօնական այլ բոլորովին քաղաքական շարժանքի-ներու վրայ հիմնուալ է:

ԷՅՅԵԼԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզի Էյֆէլեան Աշտարակի հզօր առաջարկութիւն ընդառնալով Պ. Էյֆէլի և Ընկերութեան համար, որոյ անունն առաւ չէր լսուել, մինչ հիմալ աշ-խարհի ամեն կողմէն ուր որ ճարտարա-գործական մեծ ձեռնարկ մը կայ ի գլուխ հանելու Էյֆէլեան Ընկերութեան մրցա-կանը կը հանդիսանայ, և յաճախ կը յայտնուի կարեւոր և շահաւոր արտօնութիւններ ձեռք բերելու:

Օրինակի համար, Սերպիոյ մէջ, ինչէ-ր Ռուսոյնիմա Քիմոն գետի հովտին մէջ երկրաբանական շինութիւնն յանձնուեցաւ Էյֆէլեան Ընկերութեան:

ՅՐԱՆԱՅԻՆ ՎԻՊԱՄԱՆԻՔ

Թէոփոս, առ Պապիլոն քաղաքի երե-ւելի բնակատեղիք և վիպասանը մեռաւ. մարտ 12-ի գիշերը կործանաւ: 1823-ին ծնած էր ի Մուշէ, և վերջին ներկայա-ցուցին եղաւ. վերջոր հիւսիսի և Լամա-տիկի վիպական դարձան:

Պ. Ջորա վերստին ընտրելի կը ներկա-յանայ Ապրիլի, թէեւ այս անգամ եւս իւր յայտնութիւն երկրորդի է յոյժ. Դաւանական և սակարանական գործողու-թեանց նախնայ իւր նոր վերին մէջ որ անցաւ շարժանք լոյս տեսաւ: Դեռ ա-նոնք, որոնք ստորակարգ շարժած լայնը նկարագրութիւնները մեծաւ մասամբ զեղ չէր էլ իւր կործանական ընտրութիւնը չի բացառելու յուսով:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովին երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ատե-նապետութեան Կիւր. Խորեն արեւ-ախիւոյցու Նար-Պէյի և դրաշնացաւ հե-տեւեալ խնդիրները:

Ժողովին տեղեկանալով որ ապո-րինաւոր կենսակցութեանց արգելա-կէզը երախայք ի միտումներն անդ-արձանագրութեան տուածին մէջ կը նշանակուին տարբեր տարբեր կրօնա-կան, որով յայտնաւորելի էր մայրն այլ և այլ անտեղութիւնը, որոշեց չըն-տարաբանաւ մը վերստին դիտարկել մայրաքաղաքի և նիդիցեայի հետեւա-նելու իւր խորհուրդները, որպէս-զի յետադիմութիւնը արգելի յարաբե-րութեանց ծնունդը եղող երախայք ար-ձանագրութեան անհնար է մօր անուն յիշուելու և միայն նշանակալի կրօնային Ուրբ. Ս. Ենիքոյի մէջ լայնաց-նելու իսկ կնքաւոր անունը և մակա-նունը արձանագրութեան ընդգրկու-թեան տակ: Կրօնական Ժողովին որո-շեց նաեւ որ ընկերակցութեանց որոշ ծնունդը անհայտ ըլլալով կը կարծուի տանց գումարներ վրայ, և հրեան կը թողուին եկեղեցեաց սեփոք վրայ, ար-ձանագրութեան Հայն և Ենիքոյի մէջ Ո. Ենիքոյի, և երբ ապրիլի կենսա-ցութեան ունեցող անձինք անհարա-գաւոր ծնունդներ ունենան, ի վերջոյ ըստ օրինի պատկեր, յայնմ պէտք է յետ օրինաւոր ամուսնութեան դի-մել Օրդ. Պատրիարքարանի ինքնա-գրով որ պէտք է ստորագրուած ըլլալ ապրիլի կենսակցութեան ունեցող և ի վերջոյ ըստ օրինի ամուսնացող ան-ձեռնի եւ պատկերի քանակային, ինքեղեւն համար որ նոյն անհարա-գաւոր ծնունդներն եւս հարաբար զա-ւակաց կարգը անցնին և ըստ այնմ արձանագրութեան:

1892 տարու Օրացոյցի ձեռագիրն, որ յանձնուած էր Ուրբ. Յակոբ Աշտ և Վաչան Յակոբեան Ս. վարդապե-տաց ի քննութիւն և ի տեղի կազմու-թիւն, ներկայացուեցաւ Ժողովին, որ յետ ընթերցանան որոշեց յառաջիկայ նստին մի անգամ եւս աչքէ անցնել և ապա մի կարգ եղած արտօնու-թիւնը, որպէս նաեւ երեսուցեայ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր օր Ս. Լէ-միանի տպարանէն հրատարակուած Օրացոյցին հետեւի երեսուցեայ տպա-րանէն պատրաստուած Օրացոյցը:

Ժողովը դիտարկութեան լսեց որ ամենայն Հայոց Հայրապետին հրաւե-նաւ մայրաքաղաքին մէջ յորդ եկեղե-ցակներէ բաղկացուած յանձնաժողով մը կազմուած է, ի Ս. Էյֆէլեանի նոր տպագրելի Մայր Մայրոցին ձեռա-գիրը բաղդատելու և առ այն ունե-ցած դիտարկութիւնները տեղեկագրով մը մատուցանելու առ Ամեն. Ս. Պատ-րիարք Հայրն, որ իւր կողմէ մատու-ցանէ զայն ամենայն Հայոց Վեհ. Հայ քաղաքին:

Ժողովին ամօքնէ դատ դրադեցաւ նաեւ յարաբերական, անհաստատ և այլ խնդիրներով:

Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս ին-միւրեան ընկերակցութեամբ Պատրի-արքարանի գործակալատար Յովնէկան Արարհամ Էֆէնտիկի երէկ Գառական նախարարութեան պաշտօնատեղի դը-նաց և տեսակցութիւն մը ունեցաւ:

Նախարար Վեհ. Ռիպ Գալայի հետ, Ն. Կերպատուութեան յետոյ Պատ-րիարքարան դառնալով տեսակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ:

Մարտի-գիւղի առժամայն Ռա-դակոն Խորհուրդը խորհրդին հրաժա-րելով ըստ խնդրի Ուրբ. Գարդ-չին և պատուաւոր թաղեցուց, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրահանգ տը-րուած է, որ սահմանադրապէս ընտրու-թեան ժողով կազմուելով նորոգ ընա-րութեան ձեռնարկուի:

Ասորաց կաթողիկոսին մայրաքաղաքին փոխարեան Տ. Պոյոս եպիսկոպոս հետե-ւեալ նամակը հրատարակած է այս առա-ր Ռուսիոյ մէջ:

Մուշէ լրացող մարտ 1-ի ուրբով օրուան 555 թիւ թերթին հետեւի Հայ լրագիրներէ առնուելով լուր մը հը-րատարակուած էր, իբրեւ թէ Ասո-րիք յերուսաղէմ Հայոց Ս. Յակոբ-եանց վանուց իրաւատութեան ներքեւ ըլլալով կրօնական արարողութեանց կը մասնակցին և թէ այս անգամ Երու-սաղէմայ Ասորիք միաբանութիւնը իմ միջոցաւ ըրաղիր մը մատուցանելով Ռ. Կրան, արտօնութիւն ինքեղած է, որ յետ այսօրինկ Ասորիք իբրեւ ուրոյն ազգ. կրօնական գաղութաւորացի մը կազմին և ըստ այնմ կատարել իրենց կրօնական արարողութիւնները, թէ այս միջոցին Ռ. Կրան կողմէ հարու-դուած է Հայոց Պատրիարքարանին, որ իւր կողմէ զրկած է զայն երեսու-ցեայ Հայոց Պատրիարքարանի, թէ այս վերջին ի պատասխանի, ընդարձակ գրութիւն մը ուղարկով յայտարարած է թէ Ասորաց այս պատմական ան-կրաւ ըլլալով, այդ վանքին մէջ սեպ-հակապետութեան տեսանքն իրաւունք մը չունին, որովհետեւ Հայոց կողմէ իբրեւ հիւր ընդունուած են և թէ այս յայտարարութիւնը Ռ. Կրան մա-տուցուելով կայս. կառավարութեան կողմէ ընդունուած և այդ խնդիր կար-գադրուած է:

Արգ. Ասորաց տղան, աղու-թեան և կրօնքով արդէն Հայրեն անկաւ և և Վեհ. Սուլթանի կողմէ թուրքով մէջ գտնուող քրիստոնէական հայտատիներու տրուած կրօնային ա-ռանձնաշնորհման ու կատարելա-ազատութեան շնորհիւ, Ասորիք ինքեղ-ւորի ազգ մը ծանցուած են ունենալով իրենց յատուկ բոլոր ազգային ներկա-կան իրաւատութիւնները, հետեւաբար պատճառ մը չունին, ի նորոգ արտո-նութիւն խնդիր իբրեւ ուրոյն ազգ. կրօնական դատաւոր մը կազմելով, կրօնական արարողութիւն կատարե-լու համար, իւր մասին բնաւ խըն-դիր մատուցած չկեն: Երեսուցեայ մէջ Ս. Յակոբեանց վանուց այ կա-րօնութիւն չունին, որովհետեւ Ա-սորիք երեսուցեայ մէջ իրենց յատուկ կը ունեն, որուն միաբանութիւնը կը գտնուի կայս. Պատրիարքարանին անցնե-լու միջոցով վարչականութեան ներ-քեւ: Ս. Յակոբեանց վանուց համար միւր կողմէ որ եւ է պահանջը չէ կաւ և այս խնդրով առթիւ հայ լրագրաց կարգ մը անհիմն հրատարակութիւնը յիմարական չաղափափութիւններն են:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՈՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

Մանսիմի Ռազալար դաւառա-կին դաւառած անուանեցաւ Բալա-հիմ Հազար Էֆէնտիկ, նախորդ դա-ւառած Տիւրքէն:

Կարոյ Տիւրքի գաւառակին գա-ւառում անուանեցաւ Մէհմէտ Ռիֆաթ պէյ:

Սալիսի աստիճան տրուեցաւ Հե-ռազարկան վերապետութեան թղթա-տարական դիւանին դեր-տնօրէն Սա-լիսի, իսկ որ չէր, հրահանգ ուղղեց որոշ միւր այդ կարգի անձերն, ըստ տրամադրութեան անցաղի օրի-նաց 1890 յօդուածի վերջին հատ-ուածին, կրկին քանակութեամբ զԸ քանակն սուղեցնուաւ:

Երբորդ կարգի Մէհմէտի պատ-ուանքն տրուեցաւ Ռ. զորարարին հետեւեղորաց հրամանատար Յիւրի-Շիւրքի փաշայի:

Երբորդ կարգի Մէհմէտի Սպարա-պետի Կրան պիտոք հայրավորող վա-նակական ինչպէս նաեւ Յովնէկան Էֆէնտիկ:

Երբորդ կարգի Սոմանիէի Հեռա-ցարկան վերապետութեան դիւանա-պետ Սալիսի պէյն և Սպարապետի Կրան պիտոք հայրավորող վաճառա-կան Սիւննաբի Էֆէնտիկ:

Երբորդ կարգի Մէհմէտի կայս. անձնապաշտ զորարարին հետեւեղոր-աց երկրորդ դիւանի թիւիկ Տայմիս-լի Էֆէնտիկ:

Ի ԿԱՅՈՒ ՊԱՄԱՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոս, Արտա-գին գործող Վեհ. Նախարար, Սո-վային գործող Վեհ. Նախարար և Սուրբապետ Նախարար Նալըմ պէյ երէկ առաւօտ յայրորդաբար

Կայս. պալատ դնուցին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները:

Ի Ռ. ԴՈՒՈՒՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոս և Արտա-գին գործող Վեհ. Նախարարն երէկ պաշ մը խորհրդակցութիւններ կա-տարեցին կարեւոր խնդրոց վրայ, — Պրահական ու աւստրիական դեպուանք երէկ Ռ. Դուան երթալով յայրորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտագին գո-րծող Վեհ. Նախարարին հետ:

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

Սուրբապետութեան նախարար՝ Նա-լըմ պէյ երէկ Սպարապետի Դուան գնաց և ինչ ինչ խնդրոց վրայ խոր-հրդակցութիւն մը ունեցաւ Բարձր. Սպարապետին հետ:

ՎՍԵՐ. ՆՈՅՆԵ ՊԵՏ

Ելուսական նորքները նախարար-անցի պէյ երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և իրեն նորքեայ պաշ-տօնին համար նորակալութիւն յայտ-նեց: Նալըմ պէյ կայս. պալատին հետեւի Ռ. Դուան գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցելի յե-տոյ իւր պաշտօնատեղին դնաց, ուր պաշտօնէնց նորակալութիւններն ըն-դունել վերջն իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ:

Ելուսական նախարարութեան նո-րքնորդ խորհրդական Գառար պէյ եւս երէկ կայս. պալատ երթալով, շնոր-հակալութիւն յայտնեց:

ՊԱՐԿԱՆԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՆ

Արտապին գործող նախարարու-թեան Մէհմէտ պէյն և ստոր մամուլ դիւանի անդին Միւնիք պէյ երէկ իրիկուն գնաց պարսկական դուպա-նատունը դնաց և այցելութիւն տուաւ դեպուան Միւնիք Սոմանի խանի:

ՍՆԱԿԱՆԻՆԻՒՆ

Մեծ-Էֆէլ իբրեւ անհիմն կը հիւր-քէ իւր երկին հրատարակած այն լուրը թէ պարսկական հաղաւթա-ճառը Մայիլի վաճառատունը անա-կացած է երկու միլիոն ֆրանք պարս-կացի:

Գաւառի վաճառատունն եւս կը խնդրէ միւլէ հիւրը իրիկուն Մեծ-Էֆէլ և առնուած այն լուր, իրիկն այդ վաճառատունն եւս անակացած ըլլալ 600,000 ֆր. պարսկացի:

ԵՐԿԱՆԻՆԻՒՆ Ի ԹՈՒՐԿԻԱ

Պ. Մաքառ, ներկայացուցի Պե-հիոյ Կորդի ընկերութեան, որ Սամ-սունէն ի Սերաստիա երկրաբանի մը չինքուն համար մեծանորէ խնդրած էր, առաջարկած է որ այդ ընթ. Նալըմ կամ Սամսունի սկիւ և Պապի-րայէն, Վեհիք Քեօրիէն, Ամասիա-յէն, Չիլէն և Սերաստիայէն անցնե-լով միջոց. Կեօրիա երթալ, Այս դիմ ճիւղեր ունենալ նաեւ ի Երզրում, ի Գաւառի մասին և յերկրակն և ի թիւ կայս. կառավարութիւնը փափաք յայտնէ պիւր զի ներառուելն սկսելով և իրիկունն ու Սամսունի անցնելով եր-հանդիսան, որ կը ներառուելն աշա-րակի ծովածոցին մէջ:

Պիւնյա յայտնի է այդ ծրագրի վերաբերեալ պայմանագրին ու յանձ-նուագրին ինչպէս նաև Պ. Բոմառի այդ նպատակաւ մատուցած ծրագիրը նկարագրական պիտի առնուին Նա-խարարաց Խորհրդոյ այս օրուան նըս-տին մէջ:

ԱՆՅՈՒՐԻՔ

Ներքին գործող նախարարութիւնը նկատելով որ անձերը ոմանք անցա-ղի և Էֆէլ տնօրէնք անցաւ մնալու պատրաստակա լինելուն իրեն և նիւթային անկարող ցուց տալ կու-ղեն, իսկ որ չէր, հրահանգ ուղղեց որոշ միւր այդ կարգի անձերն, ըստ տրամադրութեան անցաղի օրի-նաց 1890 յօդուածի վերջին հատ-ուածին, կրկին քանակութեամբ զԸ քանակն սուղեցնուաւ:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՈՒՐԿԱՆՈՒՄ

Պերիւնի հաշակաւոր թիւիներէն Տօրթ. Լիւրպայի Դուրք-Էֆէլ Տե. Բե-հի լրագրութեան մը Դուրք-Էֆէլ անուն դնող պատրաստած է հիւժմատի գործարարական համար, որ ընթերցանելով իրեն և նիւթային անկարող ցուց տալ կու-ղեն, իսկ որ չէր, հրահանգ ուղղեց որոշ միւր այդ կարգի անձերն, ըստ տրամադրութեան անցաղի օրի-նաց 1890 յօդուածի վերջին հատ-ուածին, կրկին քանակութեամբ զԸ քանակն սուղեցնուաւ:

Մարաքաղաքին թիւիներէն Տօրթ. Խալիկ պէյ, կրկին թուրք լրագրի, իմանալով զայս, այդ կողմէ պատրաս-տած է և երեք օրէ ի վեր ի կիր-կանուել հիւժմատարարաց վրայ և դ-հաղցելն այդ կողմէ երեւան կու-ղալ:

ԱԶԳ

ՍՄ. ՎԵՍՈՒ ՊԱՄԱՆ

1890 ի և առ 100 Օւնիէն փոխառու-թեան արժեքներէն ունեցող անձանց կը ծանուցուի թէ յիշեալ արժեքներէն 1891 մարտ 1-ին թիւ 2 կորուրդ պի-տի վարարի մարտ 1-ին սկսեալ Այս առթիւ պարտին ներկայացնել իրենց Այս ժեղով թիւ 2 կորուրդներ, ստորակա-պարտութեան հետ, Օմա. Կայս. Պա-նյի մասնակցելն ի Պոլս, Բարաքըրա-կոյց, թիւ 15, երկուսքի, շորեք-լարթի և հիւժմարթի օրերը առաւօտեան ժամ 10-ին միջոց միջոցէն յետոյ ժամ 2 (Ը. Ե.):

Կերպիւն կորուրդներու փոխարէն ար-ժեքները պիտի յանձնուի ստացալով մը որ իրաւունք կուտայ անոնց 10 օր յետոյ ստանալու տոկոսն:

Կ. Պոլս, 11 մարտ 1891 4-8

ԱՌՈՂՋՈՊԱՆՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հ-Էֆէլ կ'իմանալ թէ Մարաի մէջ տեսակ մը կ'ընթերցան եղած է, ուրիշք մէջ քանի մահեր եւս պատա-հած են: Հայեկի կուտակութեան կողմէ առողջապահական բժիշկ մը զրկուած է անդ քննութիւններ կա-տարելու համար, սակայն ցարդ առ-նուած տեղեկութիւններով կարելի չէ եղած որոշել հիւանդութեան տեսակը:

ԿՐԷՏԱԿԱՆ ԵՐԿԱՆՈՒՄ

Վեհ. Սուլթանը կրտսական ոսկի չըրաղած շնորհած է Մովսիսի խոր-հրդոյ նախադահ Հասան Սապրի փա-շայի, Մովսիսի նախարարութեան Մեք-թիւնպէի Հասան Ռաշիդ պէյին, Նա-ւահանգատի հրամանատարի փոխա-նորդ Հասան փաշայի և Մովսիսի պա-սակարի նախադահ փաշայի:

ՌՈՒՄ ՈՒՆՏԱՌՈՐ ԹԵՐՈՒՆԱՐԵՐ

Ս. Տեղեցի առաւ յետաւորներու թիւն յարաճուն կերպով բազմապատ-կալ ըլլալով, առաւ կառավարութիւնն հարկ դատած էր ընդարձակել երու-սաղէմի առաւելական հիւանդատարանն չէնցն: Երեսուցեայ պիտի մը այս օրեւս:

ՆԱԶԱՐԻՔ ԶԱՐԳԱՐԱՅԻՔ

Այսօրին նախնային առաջին ճար-տարագէտ Պ. Ռիֆէ հրատարական առաւ ըլլալով, անոր յայրը կար-գուր է ի Զիւննիա Պ. Ա. Պառ, առաջին ճարտարագէտ Արքիմանդո-թոյ, և Նիկոլիթիոյ նախկին ճարտարա-գէտ Պ. Ստեփան Չարգէրի Արք. Պո-սոյ նախնային առաջին ճարտարագէտ կարգուր է:

Մայրաքաղաքին վաճառականներէն Կերպիւն Մեծ. Գրիգոր Էֆէնտի անձ-նական գործող պատճառաւ այսօր Արք-աղաթիւ կ'ուղարկուի Սերապիէ շաքեա-տով:

Քաղաքագալ Ռաֆայ պէյ մէջ քա-նի օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով իւր պաշ-տօնատեղին չիբար:

Հեռագրատուն և Թղթատունը վերապետուց Հասան Սի Էֆէնտի, որ Ժա-մանի մը ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինուած ըլլալով, երէկ իւր պատճառ-տեղին դնաց:

Չիֆթէլիի կայս. Ապապետան հա-մար վերադարձեան մէջ քանի ձեռքի ձեռքները դրուած են անդ, Ապապետ-անի համար պէտք եղած գրութիւններն անմիջապէս տպագրուելու համար Ապա-պետին հետեւեղորդներէն մէջ քանի եւս ձեռքի Արքիմանի լրագրոյ տպարանի վի-րապետութեան հիւանդ մէջ Ժամանի մը պիտի ծառայէ ուսանելու համար այդ մեքենայները գործարկուի:

Թաղապետութեան Ե. շրջանին մէջ (Գաղաթիւ) անցեալ տարու մարտին միջեւ փետրվարի վերջը 46,900 քառա-կուր մէջ տալարաններ, խնդիրներ, կառուրներ և այլն նորոգուած ու վերա-շինուած են: 16 տունը, 3 խանութներն 146 պատեր, որք փտանդ կ'ապառնային, միջոց են:

Նախնային գիւղեր ի Պեյլիւթիոյ Նա-ւատներու և նպարապետի մը միջեւ կուի մը տեղի ունեցաւ: Նաւատիկը նը-պարապետին ապակիները կտորեկու սկսան, սակայն ոստիկանք վրայ հասնե-լով երկուսն ալ մեքենայներն: Նաւատ-իկը երբ պահանջող կը տարուէին, Լու-թա անուն ուրիշ կ'ընկերայի մը դիմա-նդելով ուղեց երկու կ'ընկերային աշա-րակի, սակայն առ եւս մեքենայներն:

Կայս. Բարաք մը հրամայած է տալ Մեքենա (Կորուրդ) անուն չաքափաթե-թի մը համար խնդրուած արտօնութիւնը: Այդ չաքափաթեթի մը, որ քաղական ու քի-տական նիւթեր պիտի պարտականէ, հիւժ-դարթի օրերը պիտի պարտականուի: Նը-պարապետին և Թուրք քաղաքի Մուս-լիմ Նախի Էֆէնտի:

